

Sveriges riksbank
Direktionen

Datum 2010-02-26
Dnr 32-2009-0552

Riksrevisionens granskning av Sveriges riksbank 2009

Inledning

Riksrevisionen har granskat Sveriges riksbanks årsredovisning, beslutad 2010-02-10, för räkenskapsåret 2009. Riksrevisionen har 2010-02-11 avgivit revisionsberättelse avseende Sveriges riksbank för 2009.

Syftet har varit att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut. Revisionsberättelsen var enligt standardutformning vilket innebär att Riksrevisionen funnit årsredovisningen i allt väsentligt ge en rättvisande bild av verksamheten. Riksrevisionen har även tillstyrkt ansvarsfrihet för Sveriges riksbanks ledning.

Utöver vad som framgår av revisionsberättelsen vill Riksrevisionen fästa direktionens uppmärksamhet på nedanstående iakttagelser och framföra nedanstående rekommendationer. Riksrevisionen har, liksom tidigare år, för avsikt att som en del av nästa års årliga revision följa upp hur banken internt t.ex. genom olika beslut agerar till följd av att ha tagit del av och dragit egna slutsatser efter Riksrevisionens avrapportering.

Företrädare för Riksrevisionen var närvarande vid direktionens sammanträde 2010-02-10 och framförde därvid det huvudsakliga innehållet i föreliggande rapport.

Uppföljning av åtgärder till följd av föregående års rapport

Riksrevisionen har, liksom tidigare år, som en del av detta års revision gjort en uppföljning av bankens åtgärder med anledning av de rekommendationer som Riksrevisionen lämnade avseende årsredovisning och internkontroll föregående år. Avseende definition av begrepp gällande finansiell stabilitet och förtydligande av förutsättningar för bedömning av den finansiella stabiliteten pågår arbete inom Riksbanken. Beträffande planerade förändringar av organisation och dokumentation avseende intern kontroll har vissa åtgärder påbörjats men ännu ej helt slutförts vilket framgår av denna rapport. I övrigt är Riksrevisionens allmänna uppfattning att banken beaktat alla rekommendationerna i sitt arbete.

Intern styrning och kontroll

Bakgrund

Vid Riksrevisionens granskning avseende år 2007 noterades en risk för otydlighet i framtiden gällande direktionens ansvarstagande för verksamheten i samband med de nya förutsättningar för direktionens interna styrning och kontroll som infördes per 2008-01-01. Riksrevisionen rekommenderade därför direktionen att noga följa den översyn och de förbättringar som skulle införas. Inför den fortsatta dialogen med direktionen om förutsättningarna för dess interna styrning och kontroll, har Riksrevisionen följt Riksbankens arbete under 2009 med intern styrning och kontroll (ISK).

Riksdagsförvaltningen arbetar som bekant sedan 2009 på riksdagsstyrelsens uppdrag med en översyn av lagen (2006:999) om ekonomiadministrativa bestämmelser. Uppdraget berör Riksbanken och handlar bl.a. om att ge ett regelverk med en likartad struktur som den som finns i förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll m.m.

Under året har Riksbanken fortsatt med sin satsning på att skapa ett mer samordnat, strukturerat och dokumenterat sätt att arbeta med ISK. Banken har arbetat med perspektivet att analogivis tillämpa den nämnda förordningen.

Riksrevisionen gör bedömningen att Riksbanken på ett ambitiöst sätt har vidtagit åtgärder för att påbörja införandet av en sådan formaliserad process som kan förväntas komma att erfordras enligt riksdagsförvaltningens översyn. Riksrevisionen vill samtidigt ge framåtriktade rekommendationer

avseende områden där banken bör utveckla sitt påbörjade arbete med implementeringen av en samordnad, strukturerad och dokumenterad ISK.

Dokumentation för att ge en överskådlig bild av den samlade processen

Riksrevisionen har bedömt att Riksbankens dokumentation avseende processen för ISK för närvarande inte är komplett.

Riksrevisionen rekommenderar Riksbanken att fortsätta sitt arbete med att dokumentera processen för att underlätta för direktion att få en överskådlig bild av hur de samlade rutinerna för ISK, inklusive ansvarsfördelning, är avsedd att utformas för banken.

Implementering och dokumentation av riskhanteringen

Riksrevisionen har bedömt att Riksbanken på ett ändamålsenligt sätt har identifierat och värderat samt dokumenterat de risker som utgör hot mot att banken når önskat resultat.

Riksbanken har även beslutat om och dokumenterat prioriterade handlingsplaner kopplat till riskerna. För riskhanteringen i övrigt har Riksrevisionen erfarit att insatser har genomförts och för närvarande genomförs för att implementera och dokumentera den men att arbete återstår. Det gäller bland annat dokumentation av bankens riskacceptans.

Riksrevisionen rekommenderar Riksbanken att överväga hur implementeringen och dokumentationen av riskhanteringen bör kompletteras för att göra den helt ändamålsenlig.

Dokumentation av kontrollaktiviteter

Riksrevisionen har bedömt att Riksbankens dokumentation av kontrollaktiviteter i dagsläget inte är fullständig.

Riksrevisionen rekommenderar Riksbanken att utveckla dokumentationen så att alla väsentliga kontrollaktiviteter, såväl redan befintliga som beslutade men ännu ej implementerade, i de olika processerna framgår. I den dokumentationen bör även ingå en beskrivning av vad som görs för att säkerställa att dessa kontroller också i praktiken fungerar tillfredställande samt av incident- och avvikelshantering.

Former för kvalitetssäkring av statistikuppgifter

Riksrevisionen har under året granskat hur Riksbankens bedömer respektive säkerställer kvalitén hos den statistik som banken använder för sin verksamhet.

Riksrevisionen har i sin granskning följt dels processerna för omsättningsstatistik som Riksbanken själv producerar, dels processerna för betalningsbalansstatistik och finansmarknadsstatistik. All statistik inom de två senare områdena köps in från Statistiska centralbyrån (SCB) som producerar den på uppdrag av banken.

Därutöver noteras att banken i sin verksamhet även använder färdiga paket av offentlig statistik, såsom KPI, BNP, NR, som SCB också producerar.

För omsättningsstatistiken har Riksrevisionen inga iakttagelser att anföra utan Riksbanken bedöms ha rimlig kontroll över processen för omsättningsstatistik.

För den statistik som SCB producerar på bankens uppdrag, i form av betalningsbalansstatistik och finansmarknadsstatistik, gör Riksbanken inga egna dokumenterade formaliserade kontroller av kvaliteten. Banken har, enligt uppgift, begränsad insyn i den kvalitetssäkring som genomförs hos SCB, vilka kontroller som där görs mm.

Riksrevisionen har i revisionsrapporten (Dnr 32-2009-0514) påtalat stora brister i den interna styrningen, ledningen och uppföljningen hos SCB avseende produktion av statistik, företrädesvis KPI och NR.

Riksrevisionen rekommenderar Riksbanken att införa en egen formaliserad rutin för kvalitetssäkring av den statistik som levereras från SCB på uppdrag av banken.

Riksrevisionen rekommenderar också Riksbanken att överväga införa en formaliserad rutin för kvalitetsbedömning av den offentligt tillgängliga statistik som Riksbanken bedömer vara av viktig karaktär och som Riksbanken använder sig av i sitt beslutsfattande. En sådan rutin bör vara utformad så att den beaktar värdet av objektivitet och självständighet för SCB:s produktion av sådan statistik, speciellt avseende KPI.

Beslut om uppförande av nytt kontanthanteringskontor

Som en del av införandet av den nya strukturen för kontantförsörjning har Riksbanken beslutat att uppföra ett nytt kontanthanteringskontor. Riksrevisionen har som ett led i 2009 års revision följt bankens arbete med detta. I granskningen framgick att banken i lokaliseringsfrågan utifrån ett antal uppställda kriterier låtit ta fram ett antal alternativ. Riksrevisionen har dock noterat att det i dokumentationen inte helt tydligt framgick hur banken resonerat kring alternativen och motiverat

det slutliga valet av dessa. Det har dock muntligt under granskningen och skriftligt i efterhand framkommit hur utvärdering och val gjordes.

Riksrevisionen rekommenderar Riksbanken att inför kommande beslut i frågor av likartad dignitet tydligt redogöra för och dokumentera underliggande bedömningar i syfte att öka transparensen i bankens beslutsprocess med beaktande av eventuella krav på sekretess.

Ansvarig revisor Filip Cassel har beslutat i detta ärende.
Uppdragsledare Anders Herjevik har varit föredragande.

Filip Cassel

Anders Herjevik

Kopia för kännedom:
Riksbanksfullmäktige